

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри
практичної психології

Людмила Варава
(підпис)

Людмила ВАРАВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.1. Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Практична психологія»

(назва)

спеціальність 053 «Психологія»

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація

(назва спеціалізації)

факультет філології та масових комунікацій

(назва факультету)

2020 рік

Робоча програма з дисципліни «Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом»
(назва навчальної дисципліни)
для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» ОПІ «Практична психологія»

Розробники:

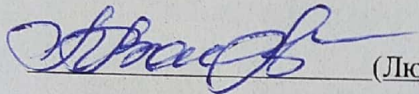
асистент кафедри практичної психології Пархоменко Ірина Анатоліївна

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від «27» серпня 2020 року, №1

В.о. завідувача кафедри практичної психології

(Людмила ВАРАВА)

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова компонента блоку професійної підготовки	
Модулів – 2	<u>ОПП «Практична психологія»</u> <u>Спеціальність 053 «Психологія»</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних - 4 самостійної роботи студента - 7	<u>Освітній рівень «Бакалавр»</u>	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		60	24
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		119	155
		Індивідуальні завдання	
		1 год.	1 год.
Вид контролю			
Екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття вищої освіти - 33/67%
для заочної форми здобуття вищої освіти – 13/87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти з сучасним станом психологічної науки, її основними розділами, зв'язком з іншими науками, історичним розвитком уявлень про предмет психології; сформувати психологічну грамотність, навчити розуміти і правильно використовувати основні психологічні поняття.

Завдання курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти з науковими основами професійної діяльності практичного психолога та вимогами до його особистості; визначення основних професійних та особистісних якостей психолога, необхідних для ефективної професійної діяльності; розуміння особливостей організації роботи психолога у різних галузях; формування професійної спрямованості, потреби у систематичному самовихованні й самовдосконаленні.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади практичної психології.
2. Етичний кодекс психолога.
3. Сфери професійної діяльності практичного психолога.
4. Ознайомчий (адаптивний) тренінг.

Компетентності, що набувають здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в ході вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-1); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-2); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК-4); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-5); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК-6); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-7); навички міжособистісної взаємодії (ЗК-8); здатність працювати в команді (ЗК-9); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-11).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (СК-1); здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (СК-2); здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (СК-3); здатність дотримуватися норм професійної етики (СК-10); здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК-11); здатність опановувати власні психоемоційні стани, використовувати внутрішній адаптаційний потенціал, усвідомлювати та підсилювати власні індивідуальні ресурси (СК-15).

Програмні результати навчання: аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПР-1);

розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПР-2); здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПР-3); обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (ПР-4); презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців (ПР-8); Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПР-13); ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПР-14); відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПР-15); знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПР-16); демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності (ПР-17); ефективно використовувати навички рефлексії та саморегуляції в різних професійних та життєвих обставинах (ПР-19).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади практичної психології

ТЕМА 1. Практична психологія як галузь професійної діяльності

Визначення практичної психології. Визначення наукової психології. Виникнення психології як самостійної галузі науки. Розвиток нових напрямів практичної (прикладної) психології (екологічна психологія, психологія реклами, психологія управління, психологічна служба системи освіти, юридична психологія та ін.). Взаємозбагачення та взаємопроникнення наукової та практичної психології. Структура практичної психології. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології. Структура та завдання практичної психології.

Ключові поняття:

Психологія. Наукова психологія. Практична психологія. Побутова психологія. Парапсихологія.

ТЕМА 2. Історія та перспективи розвитку практичної психології

Психологія як пояснювальна дисципліна, як один із способів тлумачення явищ навколишнього світу. Оформлення психології у самостійну галузь науки. Основні напрями в сучасній психології. Розвиток вітчизняної психології. Психологія в Україні та її розвиток у власних межах. Галузі психології. Принципи, методи, стан і структура сучасної психології.

Ключові поняття:

Душа. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Глибинна психологія. Психоаналіз. Гуманістична психологія. Динамічна психологія.

ТЕМА 3. Предмет та методи психології

Предмет психології та її завдання. Психіка та свідомість. Основні галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками. Основні вимоги до методів психології. Основні методи психології (спостереження, експеримент). Додаткові методи (тест, опитування, бесіда, аналіз продуктів діяльності, узагальнення незалежних характеристик, самооцінка). Кількісний та якісний аналізи дослідження психічних явищ.

Ключові поняття:

Активне психічне відображення. Рефлекс. Умовний рефлекс. Безумовний рефлекс. Закономірності вищої нервової діяльності. Експеримент. Спостереження.

Змістовий модуль 2. Етичний кодекс психолога

ТЕМА 4. Особистість у практичній психології

Основні психологічні, методологічні та методичні засади становлення особистісного підходу. Загально психологічна структура якостей, функцій та процесів особистості. Проблема синтезу психологічної структури особистості. Характеристика основних підходів до структури особистості. Психологічна проблема особистості та її значення у практичній психології. Методи подолання особистісних проблем людини. Формування здорового способу психічного життя особистості.

Ключові поняття:

Особистість. Індивід. Індивідуальність. Спрямованість. Активність. Мотив. Самооцінка. Психічні властивості.

ТЕМА 5. Професійні та особистісні якості практичного психолога

Професійна ерудиція. Професійні вміння та навички. Основні вимоги до теоретичної підготовки практичного психолога. Етапи професійного розвитку психолога. Особистісні якості необхідні психологові. Комунікативні якості психолога.

Ключові поняття:

Професійний відбір. Соціальна поведінка. Гуманістична спрямованість особистості. Комунікабельність. Життєва ситуація. Самопізнання. Самоаналіз.

ТЕМА 6. Етичне регулювання професійної діяльності психолога.

Поняття професійної етики. Основні варіанти та рівні розгляду етичних проблем у психології. Етичні засади діяльності практикуючого психолога. Рівні етичних регуляторів діяльності практикуючого психолога: правовий, моральний, моральнісний. Етичні протиріччя, проблеми і «спокуси» у діяльності практикуючого психолога. Етичний кодекс психолога. Відповідальність та компетентність психолога. Захист інтересів клієнта, конфіденційність. Етичні правила психологічних досліджень. Кваліфікована пропаганда психології. Професійна кооперація психологів. Принцип не нанесення шкоди. Принцип поваги до клієнта. Захисти-розчарування. Етичні проблеми у науково-дослідницькій роботі. Основні етичні проблеми практичної психології. Професійна етика психолога-консультанта.

Ключові поняття:

Професія. Професійна етика. Моральні норми. Моральність. Етичний кодекс.

Змістовий модуль 3. Сфери професійної діяльності практичного психолога

ТЕМА 7. Основні види, зміст та форми професійної діяльності практичного психолога

Особливості професії психолога. Психологічна просвіта та психологічна профілактика. Психологічна діагностика. Психологічне консультування. Психологічна корекція та реабілітація. Психотерапевтична допомога (немедична).

Ключові поняття:

Психологічна діагностика. Соціально-психологічна профілактика. Психологічна реабілітація. Психологічне консультування. Психологічна корекція. Психотерапія.

ТЕМА 8. Основні види діяльності та функції психологічної служби

Просвітницька робота серед населення. Підвищення психологічної культури суспільства в цілому. Загальні завдання та форми здійснення просвітницької роботи. Соціально-психологічна профілактика. Найважливіші напрями психопрофілактичної роботи. Загальна мета профілактичної діяльності психологічної служби. Психологічне консультування. Психодіагностична робота. Індивідуальна психологічна корекція. Індивідуальна психотерапія.

Ключові поняття:

Психологічна служба. Соціально-психологічна служба. Практикуючий психолог.

ТЕМА 9. Основні завдання та функції практичного психолога в галузі освіти

Зміст і система роботи практичного психолога в галузі освіти. Основні вимоги до організації психологічної служби. Зміст діяльності психологічної служби. Діагностика. Профілактика. Психологічна експертиза. Психологічна прогностика. Консультативно-методична допомога. Психолого-педагогічна корекція. Соціально-психологічна реабілітація. Психологічна просвіта. Психологічна служба навчально-виховного закладу. Регіональні центри практичної психології. Районний (міський) центр практичної психології. Обласний центр практичної психології. Український центр практичної психології (УЦПП).

Ключові поняття:

Психологічна служба навчально-виховного закладу. Психологічна експертиза. Психологічна прогностика. Психолого-педагогічна корекція. Соціально-психологічна реабілітація.

ТЕМА 10. Психологія у сфері соціальних відношень

Історія соціально-психологічних знань. Сучасна соціальна психологія. Робота практичного психолога в сфері економіки та бізнесу. Соціально-психологічна робота на підприємстві та фірмі. Психологічна робота в політиці. Психологічна робота з сім'єю. Поняття економічної психології. Завдання та функції психолога у сфері економіки. Психологія праці. Психологія управління. Проблеми соціально-психологічного клімату в колективі. Психологія реклами.

Ключові поняття:

Соціальна психологія особистості. Соціальна психологія стосунків і взаємодії. Соціальна психологія груп. Економічна психологія. Психологія праці. Психологія управління. Психологія реклами. Соціально-психологічний клімат в колективі.

ТЕМА 11. Клінічна психологія

Історія застосування психологічних знань у медицині. Завдання медичної психології. Психодіагностика та психотерапія у діяльності медичного психолога. Психогігієна, психопрофілактика та реабілітація у діяльності медичного психолога. Медична психологія у системі охорони здоров'я.

Ключові поняття:

Медична психологія. Патопсихологія. Нейропсихологія. Соматопсихологія. Медико-психологічна консультація. Медико-психологічна експертиза.

ТЕМА 12. Юридична психологія

Історія застосування психологічних знань в юридичній науці та практиці. Кримінальна психологія. Судово-психологічна експертиза. Пенітенціарна психологія. Психологічна служба в юридичній практиці.

Ключові поняття:

Кримінальна психологія. Судова психологія. Пенітенціарна психологія. Судово-психологічна експертиза. Професійна деформація.

ТЕМА 13. Військова та спортивна психологія

Історія застосування психологічних знань у спорті. Мета та завдання психології спорту. Робота практичного психолога у спорті. Історія розвитку військової психології. Мета та завдання військової психології. Специфіка роботи практичного психолога в армійському середовищі.

Ключові поняття:

Психологія спорту. Військова психологія. Проблема протиборства. Терапія психічних травм. Прогнозування поведінки.

Змістовий модуль 4. Сфери професійної діяльності практичного психолога

Ознайомчий (адаптивний) тренінг.

Загальновідомо, що одним з найважливіших педагогічних завдань будь-якого ЗВО є робота зі здобувачами вищої освіти першого курсу, спрямована на більш швидку й успішну їх адаптацію до нової системи навчання, до нової системи соціальних відносин, на освоєння ними нової ролі здобувача вищої освіти.

Завдання університету в цей складний для молоді людини період допомогти їй якомога швидше і успішніше адаптуватися до нових умов навчання, влитися до лав студентства.

Проблема адаптації актуальна для всіх рівнів освіти. Незважаючи на існуючі відмінності в цільовому, змістовному і процесуальному компонентах, на кожному освітньому рівні, процес адаптації характеризується наявністю як специфічного, так і загального.

Потреба в адаптації у людини виникає тоді, коли він починає взаємодіяти з будь-якою системою в умовах певної неузгодженості з нею, що породжує необхідність змін. Ці зміни можуть бути пов'язані із самою людиною або системою, з якою вона взаємодіє, а також з характером взаємодії між ними. Тобто, пусковим механізмом процесу адаптації людини є зміна її навколишнього середовища, при якій звична для неї поведінка виявляється малоефективною або взагалі неефективною, що породжує необхідність у подоланні труднощів, пов'язаних саме з новизною умов.

Перехід до нової соціальної ролі здобувача вищої освіти, зміна звичного шкільного середовища на незнайоме «вузівське» вимагають часу для адаптації, навіть якщо у стінах ЗВО (закладу вищої освіти) здобувач зустрічає доброзичливе ставлення з боку викладачів та працівників. Зрозуміло, що у деяких з них це може призвести до певних труднощів та формування деформованої соціальної ролі здобувача вищої освіти, а саме: підміна реального почуття дорослості такими поведінковими діями, як вільне відвідування занять, зовнішні форми реалізації свого «Я» (паління, манера спілкування тощо).

Адаптаційний процес визначає структуру потреб і мотивів індивіда. Важливим аспектом соціальної адаптації є прийняття ролі. Стан внутрішньої напруги як і будь-яка інша надмірна емоційно насичена подія або явище в житті людини, негативно впливає як на інтелектуальне, так і на особистісне зростання особистості. Якщо ж психічна напруга буде продовжуватися достатньо тривалий період, то разом із зростанням негативного досвіду може скластися ситуація, за якої здобувач не схоче або не зможе продовжити навчання у ЗВО.

Специфіка адаптації першокурсника визначається в першу чергу психологічними особливостями юнацького віку (ідея самопізнання та самовизначення, пошук життєвих цінностей, професійного самовизначення), а також зміною звичного середовища на нове. Частими є випадки, коли здобувач не знає, до кого звернутися в ситуації психоемоційного стресу, міжособистісних конфліктів, неможливості налагодити контакт з однокурсниками, елементарного психологічного дискомфорту. Саме тому надзвичайно важливого значення набуває робота фахівців психологів та кваліфікована допомога у складному процесі адаптації першокурсників.

АДАПТАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ.

Мета: Надання здобувачам вищої освіти першого курсу психологічної допомоги в процесі адаптації до нових соціальних умов.

Завдання:

1. Розширення сфери соціальних контактів кожного члена групи.
2. Створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри та співробітництва в групі.

3. Надання допомоги куратору групи у виборі активу групи.

Заняття 1

I етап. Знайомство.

Сьогодні ми з вами зібралися в цьому великому, тісному колі для того, щоб познайомитися з вами, щоб ви могли ближче пізнати один одного, поспілкуватися, поділитися своїми думками та розповісти про почуття, які ви відчуваєте в даний момент часу.

Але як це зазвичай буває в житті людини, який змінив звичну для себе обстановку, багато хто з вас відчувають суперечливі почуття - хвилювання, тривогу, занепокоєння («що мене чекає?») і одночасно радість від того, що ви вчинили в училище і надію на те, що все у вашому житті складеться добре.

Від того, наскільки добре і затишно ви будете почувати себе у вашому новому колективі, багато в чому залежать ваші успіхи в навчанні та праці і, звичайно ж, ваш гарний настрій.

Оскільки процес спілкування завжди починається з представлення його учасників, наше перше вправу так і називається

Представлення (15 хвилин)

Мета: встановлення контакту між провідними і учасниками тренінгу, створення атмосфери довіри

Матеріали: картки для візиток, шпильки, ручки, фломастери, олівці

Зараз кожен з вас оформить візитку, де має бути вказано ваше ім'я - таке, яке б ви хотіли чути з вуст інших людей. Ваше ім'я має бути написано крупно і розбірливо. Візитки кріпляться на грудях шпилькою так, щоб кожен міг прочитати ваше ім'я. У подальшому на всьому протязі заняття ми будемо звертатися один до одного з цих імен. Після того, як візитки підготовлені, кожен учасник по колу називає своє ім'я і за бажанням додає кілька слів про ті почуття, які він відчуває в даний момент.

Правила нашої групи (10 хвилин)

Мета: створення атмосфери, що сприяє розкриттю учасників тренінгу Для того, щоб наше спілкування було ефективним і повноцінним,

необхідно виробити правила нашої групи. Ми пропонуємо вам свої правила, але це не означає, що ви повинні їх беззастережно приймати. У процесі обговорення ви можете не погодитися з якимось правилом або додати своє.

- Називати один одного по імені. Як говорив Д. Карнегі, для людини немає прекрасніше звуку, ніж звук його імені.
- Поважати мовця, вміти слухати. Коли висловлюється хтось із членів групи, ми його уважно слухаємо. Ми не перебиваємо людини і мовчимо до тих пір, поки він не закінчить говорити. І лише після цього ставимо запитання, дякуємо йому або сперечаємося з ним.
- Говорити про те, що ти думаєш і відчуваєш тут і зараз. Багато людей прагнуть не говорити про те, що вони відчувають, щоб не здатися смішними. Але одним із завдань нашої роботи є саморозкриття, яке допоможе вам зблизитися, знайти собі друга або друзів, показати свої особливості людям. Тому ми будемо говорити про те, що хвилює кожного саме зараз і обговорювати те, що відбувається з нами в групі.
- Зберігати честь і гідність учасників групи за її межами як свої власні. Все, що буде відбуватися під час заняття, ні під яким приводом не виноситься за межі групи. Це правило допомагає нам бути щирими, відвертими, сприяє саморозкриття.
- Говорити від свого імені: «Я думаю», «Я вважаю», «Я хвилююся», «Я сподіваюся»
- Уникати прямих оцінок людей. Намагаємося говорити про дію людини, а не про його особисті якості. Ми ніколи не скажемо: «Ти поганий чоловік», а просто підкреслимо: «Ти вчинив погано»

- Бути відкритими у спілкуванні
- Активно брати участь у цих заходах
- Контактувати як можна з великою кількістю учасників групи

Ці правила як не можна краще відображають мета нашого заняття - ближче познайомитися один з одним, визначити своє місце в колективі, самопрезентуватися. Чим більш відверто ми говоримо про свої думки і почуття, тим швидше люди дізнаються нас. Чим більше проявляємо інтерес до інших людей, тим легше налагодити з ними контакт.

Інтерв'ю (25 хвилин)

Мета: саморозкриття і самовираження; обмін інформацією про схильність і захоплення

Після того як ми представилися і виробили правила, настав час ближче познайомитися.

Для цього прошу вас зробити найпростіший математичний розрахунок на «перший-другий». Сформовані пари отримують 5 хвилин на те, щоб в процесі спілкування дізнатися один про одного як можна більше: що любить ваш партнер, чим захоплюється, яка у нього сім'я, чим він займається у вільний час.

Через 5 хвилин партнери по спілкуванню представляють один одного:

«Міша захоплюється спортом, любить читати, завзятий рибалка, любить допомагати бабусі в селі і т.д.»

Ведучий: після цієї вправи багато хто з вас зможуть знайти собі товариша за інтересами, організувати свій гурток (наприклад, любителів риболовлі або вокально-інструментальний ансамбль).

Дерево талантів (10 хвилин)

Мета: саморозкриття учасників групи; формування позитивного самосприйняття і сприйняття інших людей.

Матеріали: Намальоване на аркуші ватману «дерево талантів», вирізані з кольорового паперу листочки, шпильки

У попередній вправі ви говорили про те, що любите робити. Але любити щось робити - це одне, а добре вміти - це інше. Напевно у кожного з вас є, чим поділитися один з одним у плані умінь. Що ви вмієте робити добре або навіть краще, ніж інші? Це можуть бути і навчальні вміння (вирішувати складні завдання, писати твори), і вміння робити щось руками, і творчі таланти (співати, танцювати, малювати). Перед вами - дерево талантів. Але на ньому немає листя, а тільки голі гілки. Наше завдання - прикрасити своїми талантами це дерево (лунають кольорові листочки, на яких кожен учасник перераховує свої таланти). Висновок ведучого: Підійдіть тепер до дерева ваших талантів, помилуйтеся, яке воно гарне, незважаючи на осінні холоди і, коли всі дерева вже скинули свою листя, ваше дерево радує око великою кількістю ваших кращих умінь.

II етап. Командна гра

Мета:

- Розвиток спроможності самоаналізу та самооцінки учасників тренінгу
- Виявлення лідерів
- Формування вміння узгоджувати дії
- Вироблення вміння активно сприймати інформацію, отриману від інших
- Розширення сфери контактів кожного учасника тренінгу

Ведучий: Зараз я буду називати певні якості особистості. Ви приміряти ці якості до себе і, якщо вони вам підходять, тобто якщо ви вважаєте, що володієте саме цією якістю, встаєте і робите крок вперед.

- Хто себе поважає, крок вперед!
- Хто впевнений в собі?
- Хто вважає себе цікавим співрозмовником?
- Хто вважає себе здатним захопити інших на цікаву справу?

- Хто вважає, що може нести відповідальність за себе?
- Не тільки за себе, але й за інших?
- Хто любить командувати?

Виявляються 2 лідера. Група ділиться на дві команди.

Ведучий: Тепер ми дізнаємося, наскільки добре ви вмiєте організуватися на будь-яку справу. Завдання будуть даватися для обох команд. Перемагає та, яка швидше правильніше виконає їх. А оскільки наша головна задача - трохи краще дізнатися один одного, всі завдання будуть присвячені вашим індивідуальним особливостям.

1- е завдання: вишикуватися в шеренгу за зростом. Почали!

2- е завдання: побудуватися за алфавітом імен, починаючи з букви А (Андрій, Борис, Вадим ...)

Після побудови перевіряємо правильність його, хвалимо за знання алфавіту, за відсутності помилок, вважаємо, в якій підгрупі більше Александров, Сергєєв, Дмитрієв ...

Третє завдання: зараз ви повинні стати в шеренгу по датах народження, починаючи з 1 січня і закінчуючи 31 грудня. Як це краще і швидше зробити, вирішуйте самі.

Після виконання третього завдання вся група повинна його повторити, тобто команди об'єднуються і вибудовуються в загальну шеренгу по днях народження.

Ведучий відзначає, скільки в групі «весняних», «літніх» і т.д.

III етап. Побаження

Мета: формування позитивного самосприйняття і сприйняття свого оточення кожним учасником групи, створення сприятливого психологічного клімату в групі. Кожен по колу висловлює своє побажання всій групі і собі особисто на найближчу та віддалену перспективу.

Коллективне рукостискання

Ведучий: пам'ятаєте, як у фільмі «Три мушкетери» Атос, Портос, Арамис і д Артаньян загальним рукостисканням скріплюють договір і свою чоловічу дружбу? Давайте завершимо нашу зустріч таким же міцним рукостисканням, але з однією умовою - щоб ніхто не був забутий і задавлений!

Заняття 2

(Може проводитися керівниками групи після відповідного навчання)

Рефлексія попереднього заняття

Кожен по колу завершує фразу «Я познайомився ... і дізнався, що ...»

Гра «Корабельна аварія»

Мета: Групове згуртування, навчання ефективному поведінки для досягнення згоди при вирішенні групового завдання, виявлення лідерів

Час: 1 година

Матеріали: копії інструкцій, папір, олівці. Кожному члену групи дають інструкцію і просять виконати завдання протягом 10 хвилин.

Інструкція:

Ви дрейфуйте на яхті в південній частині Тихого океану. У результаті пожежі більша частина яхти згоріла і вантаж її знищений. Яхта повільно тоне. Ваше місцезнаходження неясно через поломку навігаційного обладнання, але приблизно ви знаходитесь на відстані 1000 миль на північний захід від найближчої землі. Нижче подано список 15 предметів, які вціліли після пожежі. На додаток до них у вас є надувний пліт з веслами, який може витримати вас і ваше майно. Ваше майно становить пачка сигарет, кілька коробок сірників і п'ять однодоларових банкнот.

Ваше завдання - класифікувати 15 перерахованих нижче предметів відповідно до їх значення для виживання:

- секстант
- дзеркало для гоління
- каністра з водою
- сітка проти
- одна коробка з армійським раціоном
- карти Тихого океану
- плавальна подушка
- каністра нафтогазової суміші
- транзисторний приймач
- репелент, що відлякує акул
- 20 кв. футів непрозорого пластику
- одна пляшка пуерториканського рому міцністю 80 градусів
- 15 футів нейлонового каната
- 2 коробки шоколаду
- рибальська снасть

Після того як завершено індивідуальна робота, група ділиться на дві частини і кожна складає свій список предметів, використовуючи індивідуальні заготовки. Досягти згоди важко, тому не кожна оцінка буде отримувати схвалення всіх учасників. Група намагається кожному оцінку дати так, щоб усі члени групи могли погодитися з нею хоча б частково. Використовуйте наступні рекомендації при обговоренні:

1. уникайте захищати свої індивідуальні судження, підходите до задачі логічно.
2. уникайте змінювати свою думку тільки заради досягнення згоди, не намагайтеся ухилитися від конфлікту.
3. уникайте голосування, компромісів.
4. розглядайте відмінність думок як допомога, а не як перешкоду при ухваленні рішень.

Після того як підгрупи проранжуйте всі 15 предметів, група збирається разом і становить новий список. Потім відбувається обговорення списку.

Згідно з «експертам», основними речами, необхідними людині в такій ситуації, є предмети, за допомогою яких він може привернути увагу рятувальників: дзеркало для гоління і каністра пального. Їх можна використовувати для сигналізації повітряним та морським рятувальникам.

«Правильний» список:

1. Дзеркало для гоління
2. каністра пального (можна підпалити гроші і пустити по воді)

3. каністра з водою
4. коробка з армійським раціоном (забезпечує основну їжу)
5. непрозорий пластик (для збору питної води)
6. шоколад (резервний запас їжі)
7. рибальська снасть (оцінюється нижче, ніж шоколад, тому що немає впевненості, що ви знайдете рибу)
8. нейлоновий канат (для зв'язування спорядження)
9. плавальна подушка (якщо хтось впаде за борт, може послужити рятувальним засобом)
10. репелент, що відлякує акул
11. ром (для дезінфекції ран; всередину - не можна, оскільки може викликати зневоднення)
12. радіоприймач (має малу цінність, так як немає передавача)
13. карти Тихого океану (без приладів марні)
14. противомоскітна сітка (в океані немає москітів)
15. секстант (без таблиць і хронометра марний)

Рефлексія: Чия думка повністю співпала з думкою групи? Хто незадоволений ухваленим загальним рішенням? Висновок ведучого: Сьогодні у вас була ще одна можливість поспілкуватися і ближче познайомитися один з одним, а заодно навчитися ефективному спілкуванню.

Заклучна вправу «Дерево дружби»

Всі беруться за руки. Одна людина - «дерево». Решта «закручуються» навколо нього.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	очна (денна) форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади практичної психології												
ТЕМА 1. Практична психологія як галузь професійної діяльності	10	-	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
ТЕМА 2. Історія та перспективи розвитку практичної психології	10	-	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
ТЕМА 3. Предмет та методи психології	10	-	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	30	-	6	-	-	24	33	-	3	-	-	30
Змістовий модуль 2. Етичний кодекс психолога												
ТЕМА 4.	14	-	5	-	-	9	17	-	2	-	-	15

Особистість у практичній психології													
ТЕМА 5. Професійні та особистісні якості практичного психолога	15	-	5	-	-	10	17	-	2	-	-	-	15
ТЕМА 6. Етичне регулювання професійної діяльності психолога.	15	-	5	-	-	10	17	-	2	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	44	-	15	-	-	29	51	-	6	-	-	-	45
Змістовий модуль 3. Сфери професійної діяльності практичного психолога													
ТЕМА 7. Основні види, зміст та форми професійної діяльності практичного психолога	13	-	3	-	-	10	17	-	2	-	-	-	15
ТЕМА 8. Основні види діяльності та функції психологічної служби	13	-	3	-	-	10	17	-	2	-	-	-	15
ТЕМА 9. Основні завдання та функції практичного психолога в галузі освіти	13	-	3	-	-	10	12	-	2	-	-	-	10
ТЕМА 10. Психологія у сфері соціальних відношень	13	-	3	-	-	10	12	-	2	-	-	-	10
ТЕМА 11. Клінічна психологія	13	-	3	-	-	10	11	-	1	-	-	-	10
ТЕМА 12. Юридична психологія	11	-	3	-	-	8	11	-	1	-	-	-	10
ТЕМА 13. Військова та спортивна психологія	11	-	3	-	-	8	11	-	1	-	-	-	10
Разом за	87	-	21	-	-	66	91	-	11	-	-	-	80

змістовим модулем 3													
Змістовий модуль 4. Сфери професійної діяльності практичного психолога													
Ознайомчий (адаптивний) тренінг	18	-	18	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4	18	-	18	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-
Модуль 2													
ІНДЗ	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-
Усього годин	180	-	60	-	1	119	180	-	24	-	1	155	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	
2	-	
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Практична психологія як галузь професійної діяльності	2
2.	Історія та перспективи розвитку практичної психології	2
3.	Предмет та методи психології	2
4.	Особистість у практичній психології	5
5.	Професійні та особистісні якості практичного психолога	5
6.	Етичне регулювання професійної діяльності психолога.	5
7.	Основні види, зміст та форми професійної діяльності практичного психолога	3
8.	Основні види діяльності та функції психологічної служби	3
9.	Основні завдання та функції практичного психолога в галузі освіти	3
10.	Психологія у сфері соціальних відношень	3
11.	Клінічна психологія	3
12.	Юридична психологія	3
13.	Військова та спортивна психологія	3
14.	Ознайомчий (адаптивний) тренінг	18
	Разом	60

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	
2	-	
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Практична психологія як галузь професійної діяльності	8
2.	Історія та перспективи розвитку практичної психології	8
3.	Предмет та методи психології	8
4.	Особистість у практичній психології	9
5.	Професійні та особистісні якості практичного психолога	10

6.	Етичне регулювання професійної діяльності психолога.	10
7.	Основні види, зміст та форми професійної діяльності практичного психолога	10
8.	Основні види діяльності та функції психологічної служби	10
9.	Основні завдання та функції практичного психолога в галузі освіти	10
10.	Психологія у сфері соціальних відношень	10
11.	Клінічна психологія	10
12.	Юридична психологія	8
13.	Військова та спортивна психологія	8
14.	Ознайомчий (адаптивний) тренінг	-
	Разом	119

9. Індивідуальні завдання

В процесі індивідуальної роботи здобувач вищої освіти готує мультимедійну презентацію або реферативне дослідження за однією з запропонованих тем:

1. Порівняльний аналіз повсякденних, наукових, художніх, релігійного видів пізнання дійсності.
2. Місце й роль психології в системі наук.
3. Основні напрямки закордонної психології ХХ століття, їхня роль у розвитку сучасної психології.
4. Природний і лабораторний експеримент: сутність, специфіка, переваги й недоліки.
5. Метод спостереження у психології: поняття, види, форми, особливості організації.
6. Основні види діяльності і їхній розвиток у людини.
7. Порівняльний аналіз психологічної й педагогічної професій.
8. Класифікації професій, «формула» психологічної професії (за Климовим Є. А.).
9. Роль і місце професії психолога в сучасному суспільстві.
10. Специфіка професійної підготовки практичних психологів.
11. Значення Інтернет-ресурсів з психології в процесі професійної
12. підготовки практичних психологів (огляд як мінімум 10-и психологічних сайтів: адреси, назви, розділи, специфіка, рівень, на кого розрахована інформація, чим корисний сайт для майбутніх психологів).
13. Основні рівні й етапи становлення психолога-професіонала.
14. Особливості професіограми практичного психолога.
15. Модель ефективного професіонала у сфері психології.
16. Індивідуальний стиль діяльності як вираження професіоналізму.
17. Когнітивний стиль і професійна діяльність психолога.
18. Специфіка основних видів професійної діяльності психолога.
19. Специфіка професійної діяльності практичного психолога у різних сферах життєдіяльності.
20. Аналіз нормативних документів, що регулюють професійну діяльність психолога.
21. Етичні стандарти у діяльності практичного психолога: закордонний і вітчизняний підхід.
22. Кризи професійного росту, поняття, причини виникнення, способи подолання.
23. Синдром емоційного вигоряння: сутність, причини й ознаки виникнення, способи подолання.
24. Характеристика психологічних центрів й організацій Маріуполя і Донецької області.
25. Психологія і релігія.
26. Професійно важливі якості психолога, їх виявлення, діагностика й самовиховання.

27. Три типи психологічної професії: психолог-науковець, психолог-практик, викладач психології.
28. Робота психолога в системі охорони здоров'я.
29. Основні напрямки психотерапії.
30. Рішення психологами завдань експертизи.
31. Робота психолога в комерційній організації.
32. Політична психологія.
33. Організація кабінету практичного психолога.
34. Зміст роботи практичного психолога в школі.
35. Зміст роботи практичного психолога в дитячій дошкільній установі.
36. Роль психології в керуванні підприємством.
37. Роль психології в рекламі.
38. Психолог в установі соціального обслуговування населення.

10. Методи навчання

В процесі викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: бесіда, дискусія; гра, підготовка мультимедійних презентацій; конспектування та анотування навчальної літератури; складання глосарію; графічних схем, таблиць, створення малюнків, творчі завдання.

11. Засоби оцінювання

Навчальна активність, що проявляється на практичних заняттях: участь у бесідах, дискусіях, обговореннях тощо. Перевірка оцінювання підготовки мультимедійних презентацій, написання рефератів, відповідей на семінарських заняттях.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3						Змістовий модуль №4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Ознайомчий (адаптивний) тренінг	40	100
4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	-		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедійний проектор, колонки, аркуши А4 кольорові олівці тощо.

14. Рекомендовані джерела інформації

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию / Г.С. Абрамова – М.: Брест, 1993. – 550 с.
2. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии / М.В. Гамезо, И.А. Домашенко – М., 2003. – 628 с.
3. Карандашев В.Н. Психология: Введение в професію / В.Н. Карандашев – М, 2003. – 250 с.
4. Лушин П.В. Психологічна служба педінституту: теоретико- експериментальні проблеми // Практична психологія і школа./ П.В. Лушин – Київ, 1993. – 268 с.
5. Майерс Д. Психология. / Майерс Д – М.: „Попурри“, 2006. – 315 с.
6. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. / С.Д. Максименко, В.О. Соловієнко – К.: МАУП, 2001. – 210 с.
7. Основи практичної психології /В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. – К.:Либідь,1999. – 330 с.
8. Основи психології /За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – Київ, 1995. – 388 с.
9. Панок В.Г. Українська практична психологія: визначення, структура та завдання // Практична психологія та соціальна робота. / В.Г. Панок – К.,1997. – № 10; – 1998. – № 1.
11. Психологічний словник /За ред. В.І. Войтка. – Київ, 1982. – 630 с.
12. Психологическ. словарь /Под ред. В.В. Давидова и др – Москва, 1983. – 350 с.
13. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник / В.Б. Шапар – Х.: Прапор, 2005. – 400 с.

Допоміжна

1. Введение в психологию / Под ред. А.В. Петровского. – М.,1997. – 330 с.
2. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций./ Ю.Б. Гиппенрейтер – М.: Изд-во Моск. Уни-та, 1988. – 230 с.
3. Годфруа Ж. Что такое психология: В 2 т. / Ж. Годфруа – Москва, 1992. – 350 с.
4. НемовР.С. Психология В 3-х т. / Р.С. Немов – 1998. – 288 с.
5. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. / Р.В. Овчарова – Москва, 1993. – 310 с.Панок В.Г. До побудови концепції державної психологічної служби // Актуальні проблеми психології: традиції і сучасність. / В.Г. Панок – Київ, 1992. Т. 1. – 380 с.
6. Панок В.Г. Концепція національної соціально-психологічної служби // Педагогіка і

- психологія. / В.Г. Панок – 1994. №2. – 218 с.
7. Панок В.Г. Концепція психологічної служби у системі освіти України // Барви творчості. / В.Г. Панок – Київ, 1995. – 220 с.
 8. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. История и теория психологии: В 2 т. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский – Р.-на-Д.: Феникс, 1996. – 368 с.
 9. Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики / За загал, ред. В.Г. Панка. – Київ, 1995. – 380 с.
 10. Психологическая служба в педагогическом институте / Под ред. П.В. Лушина. – Кировоград, 1993. – 315 с.
 11. Роменець В.А. Історія психології. / В.А. Роменець – Київ, 1978. – 360 с.

12. Інформаційні ресурси

1. http://extusur.net/content/6_pedpsiholog/index.html
2. <http://www.psychologos.ru>
3. <http://www.voppsy.ru/frame25.htm>
4. <http://psylist.net>

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «____» _____ 20_р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача